

Návrh rozpočtového plánu Slovenskej republiky na rok 2024

 október 2023

Poznámka: Dokument zohľadňuje aj pripomienku z rokovania vlády zo dňa 11.10.2023, ohľadom uvedenia informácie o vzťahu rozpočtu verejnej správy na roky 2024-2026 a limitu verejných výdavkov

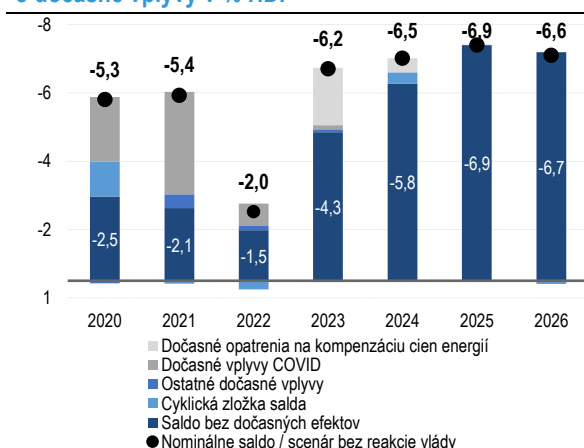
Zhrnutie

Návrh rozpočtového plánu Slovenska je pripravený v tzv. scenári bez reakcie vlády (tzv. NPC scenár). Slovensko má prvýkrát v histórii úradnícky kabinet po tom, čo prezidentka 15. mája 2023 vymenovala vládu odborníkov do nástupu novej vlády po parlamentných voľbách. Vzhľadom na to, že súčasná úradnícka vláda nezískala dôveru Parlamentu, z národnej legislatívy jej vyplýva povinnosť predložiť vyrovnaný rozpočet na budúci rok. Táto sankcia dlhovej brzdy vyprší udelením dôvery novej vlády po voľbách, ktoré sa uskutočnili 30. septembra. Vzhľadom na štandardne zaužívanú prax v podobných situáciách, keď členská krajina EÚ nedisponuje plnohodnotne funkčnou vládou, je Návrh rozpočtového plánu postavený na predpoklade nezmenených politík. Zobrazuje teda vývoj fiškálnej pozície za predpokladu pokračovania v súčasných politikách bez konsolidácie verejných financií. Súčasťou materiálu je však aj technokratické odporúčanie rozpočtových cieľov od úradníckej vlády, ktoré môžu ovplyvniť rozhodnutie novej vlády o finalizácii rozpočtu na roky 2024 až 2026. Aktualizovaný Návrh rozpočtového plánu bude zaslaný Európskej komisii akonáhle nová vláda sfinalizuje svoj návrh rozpočtu verejnej správy, čo by sa malo udiť v nasledujúcich mesiacoch.

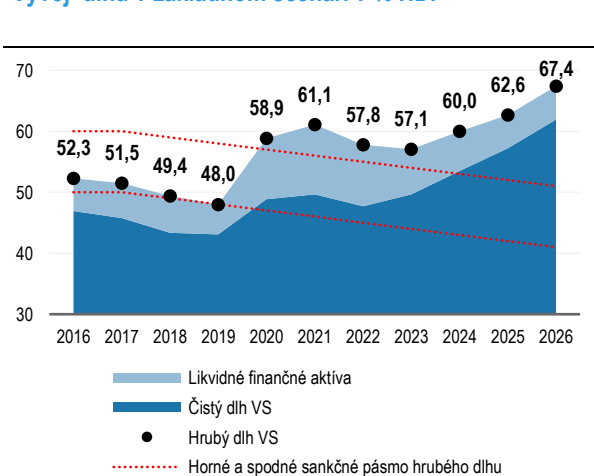
V nasledujúcich troch rokoch deficit bez reakcie vlády neklesne výraznejšie pod 7 % HDP a dlh môže začať postupne atakovať úroveň až 70 % HDP. Hoci pandemická aj energetická kríza v najbližších rokoch postupne odznie, bez reakcie budúcich vlád sa bude zdravie verejných financií ďalej zhoršovať. Deficitné hospodárenie už od tohto roku prehlbujú najmä nové opatrenia v rodinnej politike, ako je zvýšený prídavok na dieťa, daňový bonus, obedy zadarmo či zavedenie rodičovského príspevku. Výraznejšie sa tiež zvýšili náklady na zdravotníctvo, najmä z dôvodu skokovej úpravy miezd zdravotníkov nad rámec vývoja inflácie. Aj v kontexte zhoršenej geopolitickej situácie rastú podobne rýchlo obranné výdavky. Tieto opatrenia budú negatívne vplyvať na rozpočet aj v ďalších rokoch. Od budúceho roka navyše výraznejšie zaťažia verejné financie aj nové, nedávno prijaté politiky, ako sú napríklad novela školského zákona či právo na škôlku. V Národnej rade SR bolo v posledných mesiacoch nad rámec týchto opatrení prijatých bez rozpočtového krytia aj mnoho ďalších opatrení s menším fiškálnym vplyvom. Bez reakcie vlády by dlh v 2026 mohol atakovať hranicu 70 % HDP.

Úradnícka vláda v neformálnom strategickom dokumente¹ odporučila pre novú vládu ako fiškálny cieľ pokles deficitu k 2 % HDP do roku 2026, ktorým by sa vývoj zadlženia zastabilizoval. Oproti Programu stability sa odporúča mierne uvoľnenie cieľa na budúci rok, avšak bez uvoľnenia ambície na konci 3-ročného rozpočtového horizontu. Len tak sa hrubý a čistý dlh stabilizujú okolo úrovne 56 % resp. 50 % HDP. Rozdiel medzi aktuálne nastaveným rozpočtom a navrhovanými cieľmi na stabilizáciu dlhu značí potrebu prijatia konsolidačných opatrení v objeme takmer 3 mld. eur už v roku 2024. Do najbližších troch rokov by už išlo o opatrenia kumulatívne za viac než 6 mld. eur.

Vývoj nominálneho deficitu a deficitu očisteného o dočasné vplyvy v % HDP

Vývoj dlhu v základnom scenári v % HDP

Zdroj: MF SR

¹ Návrh na ozdravenie verejných financií.

Úradnícka vláda pripravila k splneniu cieľov aj zoznam možných konsolidačných opatrení v objeme takmer 10 mld. eur, ktorý bude k dispozícii pre novú vládu a prípravu jej rozpočtu. Príjmy verejnej správy je možné zvýšiť najmä na nepriamych daniach a poplatkoch, ktoré ekonomický rast ohrozujú menej ako zvyšovanie priamych daní. Vhodným spôsobom ako zvýšiť príjmy je tiež zdanenie negatívnych externalít. Príjmovú konsolidáciu je možné doplniť aj zrušením tých daňových výnimiek, ktoré sú skôr neefektívnou sektorovou pomocou. Šetrenie na výdavkoch by mohlo vychádzať primárne z výraznejšieho zacielenia sociálneho systému na ohrozené skupiny. Úplne najmenej by ekonomiku bolelo znížovanie prevádzkových výdavkov, vrátane mzdových nákladov. Zatiaľ v plnej miere neuskutočnené personálne audity na ministerstvách, väčších štátnych podnikoch a samosprávach by preto mohli identifikovať úspory do 10 % pracovných miest. O niečo menší potenciál úspor existuje aj v nákupe tovarov a služieb alebo zo zefektívnenia poskytovaných dotácií.

Obsah

I. Vývoj verejných financií	6
I.1. Vývoj deficitu v na roky 2024 až 2026 bez zmeny politík	6
I.2. Aktuálny vývoj verejných financií v roku 2023	8
II. Dlh verejnej správy	12
III. Popis opatrení (s vplyvom v tomto a budúcich rokoch)	14
III.1. Opatrenia na príjmoch	14
III.2. Opatrenia na výdavkoch	14
PRÍLOHY	16

ZOZNAM BOXOV, TABULIEK A GRAFOV

BOX 1 – Odporúčanie úradníckej vlády k rozpočtovým cieľom	6
BOX 2 – Opatrenia vlády zamerané na zníženie dopadu cien energií	10
BOX 3 – Dlž v scenári rozpočtových cieľov deficitov úradníckej vlády	13
TABUĽKA 1 – Konsolidačné úsilie (ESA 2010, % HDP)	6
TABUĽKA 2 – Opatrenia prijaté vládou v boji s energetickou krízou s vplyvom na rozpočet (v mil. eur)	11
TABUĽKA 3 – Kvantifikácie príjmových a výdavkových opatrení (vplyv na rozpočet v ESA2010, mil. eur)	15
TABUĽKA 4 – Hotovostné vplyvy na zmenu nominálneho hrubého dlhu verejnej správy (v mil. eur)	16
TABUĽKA 5 – Zoznam jednorazových a dočasných opatrení	17
TABUĽKA 6 – Príjmové diskrečné opatrenia – medziročné vplyvy opatrení (mil. eur, ESA2010)	18
TABUĽKA 7 – Výdavkové diskrečné opatrenia – medziročné vplyvy (mil. eur, ESA2010)	19
GRAF 1 – Odporúčané ciele v porovnaní s cieľmi z Programu stability (% HDP)	7
GRAF 2 – Potreba konkrétnych konsolidačných opatrení (kumulatívne v % HDP a mld. eur)	7
GRAF 3 – Možné opatrenia na ozdravenie verejných financií (v mil. eur)	7
GRAF 4 – Vývoj nominálneho deficitu v % HDP	8
GRAF 5 – Medziročné rasty vybraných položiek v roku 2023 (%-ny rast, ESA2010)	8
GRAF 6 – Príspevky daní k medziročnému rastu daňovo-odvod. príjmov (2023, ESA 2010, v p. b.)	8
GRAF 7 – Medziročná zmena jednotlivých daní (2023, ESA 2010, v mil. eur)	8
GRAF 8 – Strednodobá prognóza hrubého a čistého dlhu verejnej správy (% HDP)	12
GRAF 9 – Príspevky k zmene hrubého dlhu (% HDP)	12
GRAF 10 – Dlhodobá projekcia dlhu verejnej správy v scenári bez zmeny politik (% HDP)	13
GRAF 11 – Strednodobá prognóza hrubého a čistého dlhu v scenári rozpočtových cieľov (% HDP)	13
GRAF 12 – Faktory pôsobiace na zmenu hrubého dlhu (p. b. kumulatívne)	13

I. Vývoj verejných financií

I.1. Vývoj deficitu v na roky 2024 až 2026 bez zmeny politik

Bez zásahov vlády ostane deficit verejnej správy v najbližších troch rokoch blízko 7 % HDP. Hoci energetická kríza v najbližších rokoch postupne odznie, bez reakcie budúcej vlády sa zdravie verejných financií bude ďalej zhoršovať. Deficitné hospodárenie už od tohto roku prehlbujú najmä nové opatrenia v rodinnej politike, ako je zvýšený prídavok na dieťa, daňový bonus, obedy zadarmo či zavedenie rodičovského príspevku. Výraznejšie sa tiež zvýšili náklady na zdravotníctvo, najmä z dôvodu skokovej úpravy miezd zdravotníkov nad rámec vývoja inflácie. Aj v kontexte zhoršenej geopolitickej situácie rastú podobne rýchlo obranné výdavky². Tieto opatrenia budú negatívne vplývať na rozpočet aj v ďalších rokoch. Od budúceho roka navyše výraznejšie zaťažia verejné financie aj nové, nedávno prijaté, politiky, ako sú napríklad novela školského zákona. V Národnej rade SR bolo v posledných mesiacoch nad rámec týchto opatrení prijatých bez rozpočtového krytia aj mnoho ďalších (podrobnejšie kapitola 3). Dôsledkom tohto vývoja sú očakávané deficity okolo úrovne 7 % HDP³ (TABUĽKA 1).

TABUĽKA 1 – Konsolidačné úsilie (ESA 2010, % HDP)

	2021 S	2022 S	2023 OS	2024 NRVS	2025 NRVS	2026 NRVS
Nominálne saldo / scenár bez reakcie vlády (1)	-5,4*	-2,0*	-6,2	-6,5	-6,9	-6,6
Dočasný vplyv - cyklická zložka (2)	0,1	0,3	0,0	-0,3	0,0	0,1
Jednorazové a dočasné opatrenia (3)	-3,4	-0,7	-1,4	-0,4	0,0	0,0
z toho: pandémia COVID- 19	-3,0	-0,6	-0,1			
z toho: vojna na Ukrajine		-0,1	-0,1	-0,0		
z toho: opatrenia na kompenzáciu rastu cien energií***		-0,1	-1,1	-0,4		
z toho: ostatné	-0,4					
Saldo očistené o dočasné vplyvy (4=1-2-3)**	-2,1	-1,5	-4,9	-5,8	-6,9	-6,7
Konsolidačné úsilie (medziročná zmena 4)	0,3	0,6	-3,4	-0,9	-1,2	0,2
p.m. nominálne saldo – rozpočtový cieľ podľa dlhovej brzdy				0,0	0,0	0,0

* Podľa údajov ŠÚ SR zaslaných do notifikácie Eurostatu 29.9.2023 v rámci 1. kola notifikácie, ktorá bude zverejnená v druhej polovici októbra. Údaje sa môžu meniť. Rovnaký prístup je zvolený pri prognóze hrubého dlhu.

** Ide o saldo očistené o cyklickú zložku a jednorazové a dočasné opatrenia. Nie je totožné so štrukturálnym saldom vykazované Európskou komisiou, keďže v jednorazových a dočasných opatreniach sú zarátané aj opatrenia, ktoré nespĺňajú princípy metodiky SGP na určenie jednorazových vplyvov.

*** Po očistení o zdroje krytia, najmä z regulácie nadziskov.

Podľa zákona o rozpočtovej zodpovednosti je súčasná vláda povinná predložiť vyrovnaný rozpočet. Hrubý dlh verejnej správy dosiahol v roku 2022 takú výšku, pri ktorej sú v zmysle platného ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti automaticky spustené prísne sankcie dlhovej brzdy vedúce k zníženiu zadĺženia. Aktuálna úradnícka vláda je teda povinná predložiť vyrovnaný rozpočet, ktorý zároveň rešpektuje výdavkové limity⁴. Momentálne prebiehajú rokovania o zostavení novej vlády, ktorá vzíde zo septembrových volieb. Neočakáva sa preto, že Slovensko bude v budúcom roku hospodáriť s vyrovnaným rozpočtom, keďže nástup novej vlády a schválenie programového vyhlásenia na jeseň tohto roka automaticky spustí únikovú klauzulu na nasledujúce dva roky, ktorá už nebude vyžadovať vyrovnaný rozpočet.

BOX 1 – Odporúčanie úradníckej vlády k rozpočtovým cieľom

Na zastavenie rastu zadĺženia je potrebné udržať stanovené rozpočtové ciele z Programu stability, ktoré predpokladajú pokles deficitu k 2 % HDP do roku 2026. Nová vláda si bude môcť stanoviť svoje fiškálne ciele nanovo, pričom za vhodné východisko možno považovať aktuálne platný záväzok z Programu stability. Oproti

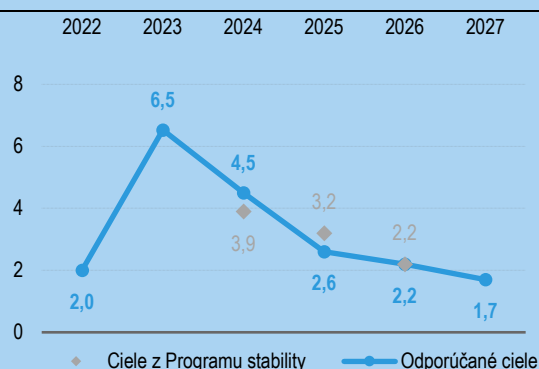
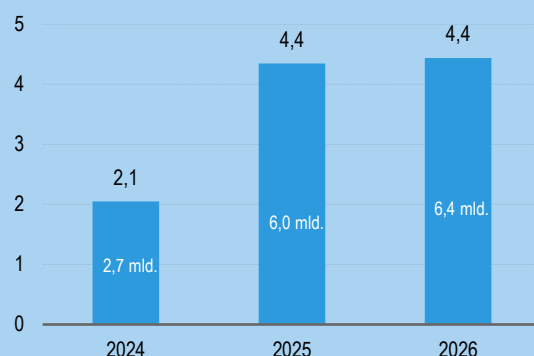
² Od roku 2023 sa rozpočtované výdavky na obranu zvýšil na 2 % HDP. Navyše, výdavky na obranu v najbližších rokoch budú ovplyvnené aj dodávkami vojenskej techniky, ktorá bola čiastočne zaplatená v predošlých rokoch no v klasifikácii ESA 2010 bude zvyšovať výdavky najmä v roku 2025, kedy má byť väčšia časť z nich doručená na Slovensko. Z toho dôvodu je aj deficit v scenári bez reakcie vlády vyšší práve v tomto roku.

³ Predpoklad vychádza z makroekonomickej a daňovej prognózy z júna 2023.

⁴ Hlavná rozpočtová kniha v časti 2.3 obsahuje informáciu o vzťahu limitu verejných výdavkov k návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026. Údava že „návrh vyrovnaného rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 je v súlade s limitom verejných výdavkov na rok 2024 a 2025 schváleným NR SR“.

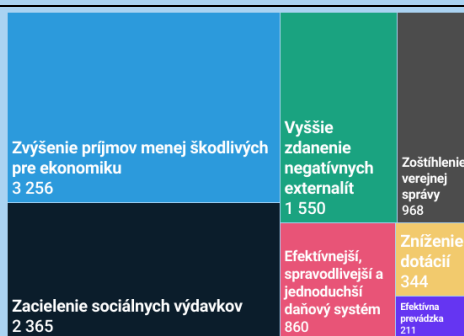
Programu stability sa odporúča mierne uvoľnenie cieľa na budúci rok, odzrkadľujúc horšiu východiskovú pozíciu, avšak bez uvoľnenia ambície na konci 3-ročného rozpočtového horizontu (**GRAF 1**). Tieto ciele očakávajú pokles súčasného deficitu o vyše tretinu v budúcom roku a o ďalšiu tretinu do konca roku 2026. Sú prísnejšie ako európske pravidlá aj národné výdavkové limity, avšak sú nutným predpokladom pre stabilizáciu nepriaznivého trendu rastu zadĺženia.

Splnenie odporúčaných cieľov si vyžiada konsolidačné opatrenia za vyše 4,4 % HDP. Rozdiel medzi aktuálne nastaveným rozpočtom a navrhovanými cieľmi na stabilizáciu dlhu značí potrebu prijatia konsolidačných opatrení v objeme 2,7 mld. eur už v roku 2024. Do najbližších troch rokov by už išlo o opatrenia kumulatívne za viac než 6,4 mld. eur (**GRAF 2**). Vysoká potreba úspor vychádza najmä z nepriaznivého základného scenára, kde schodky rozpočtu neklesajú napriek odzneniu energetickej a pandemickej krízy kvôli novoprijatým opatreniam.

GRAF 1 – Odporúčané ciele v porovnaní s cieľmi z Programu stability (% HDP)

GRAF 2 – Potreba konkrétnych konsolidačných opatrení (kumulatívne v % HDP a mld. eur)

Zdroj: MF SR

Súčasná úradnícka vláda pripravila na diskusiu o zostavení konsolidačného balíka menu opatrení v objeme 7 % HDP, teda za takmer 10 miliárd eur. Pripravené opatrenia už pri navrhovanom nastavení prevyšujú potrebu konsolidácie o takmer tretinu na konci rozpočtového horizontu. To znamená, že nová vláda sa v rámci poskytnutého menu opatrení môže inšpirovať viac tými, ktoré sú k jej ekonomickému programu bližšie. Príjmy verejnej správy je možné zvýšiť najmä na nepriamych daniach a poplatkoch, ktoré ekonomický rast ohrozujú menej ako zvyšovanie priamych daní. Vhodným spôsobom, ako zvýšiť príjmy, je tiež zdanenie negatívnych externalít. Príjmovú konsolidáciu je možné doplniť aj zrušením tých daňových výnimiek, ktoré sú skôr neefektívnou sektorovou pomocou. Šetrenie na výdavkoch by mohlo vychádzať primárne z výraznejšieho zacielenia sociálneho systému na ohrozené skupiny. Úplne najmenej by ekonomiku bolelo znížovanie prevádzkových výdavkov, vrátane mzdových nákladov, kedy by sa v prevádzke štátu reflektovali aj zrealizované investície do digitalizácie. Zatiaľ v plnej miere neuskutočnené personálne audity na ministerstvách, vo väčších štátnych podnikoch a samosprávach by preto mohli identifikovať úspory do 10 % pracovných miest. O niečo menší potenciál úspor existuje aj v nákupe tovarov a služieb alebo zo zefektívnenia poskytovaných dotácií. Kompletný zoznam opatrení je dostupný [tu](#).

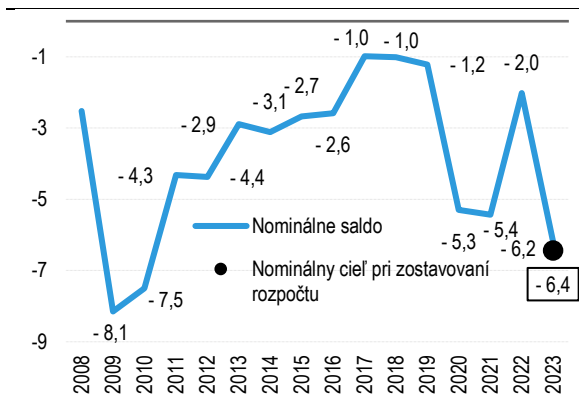
GRAF 3 – Možné opatrenia na ozdravenie verejných financií (v mil. eur)

Zdroj: MF SR

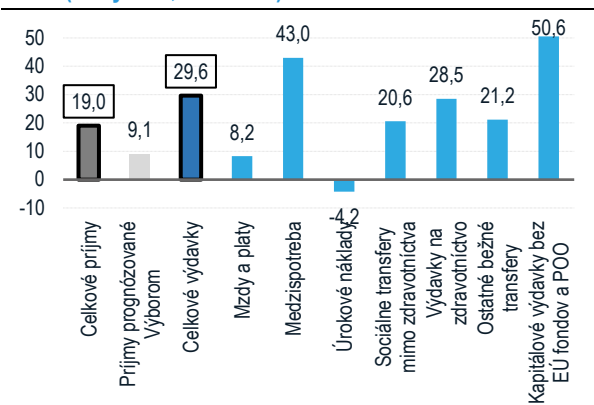
I.2. Aktuálny vývoj verejných financií v roku 2023

Očakávaný deficit v tomto roku sa oproti predpokladom rozpočtu mierne znižuje na 6,2 % HDP⁵, avšak medziročne je viac ako trojnásobne vyšší. Príjmy verejnej správy rastú medziročne o 19 %, pričom výdavková strana dosahuje až 30 %-ný nárast. Takýto významný rast na oboch stranách je spôsobený stále trvajúcim inflačným šokom, ako aj výrazným nárastom čerpania EÚ fondov. Na výdavkovej strane navyše ťahajú silný medziročný rast najmä opatrenia prijaté vládou na zmiernenie dopadu rastu cien energií, pro-rodinné opatrenia, zvýšené výdavky v zdravotníctve, ako aj vysoká valorizácia sociálnych dávok z dôvodu inflácie. Nominálny deficit v tomto roku vzrastie z minuloročných 2 % na 6,2 % HDP, teda blízko úrovni po globálnej finančnej kríze.

GRAF 4 – Vývoj nominálneho deficitu v % HDP

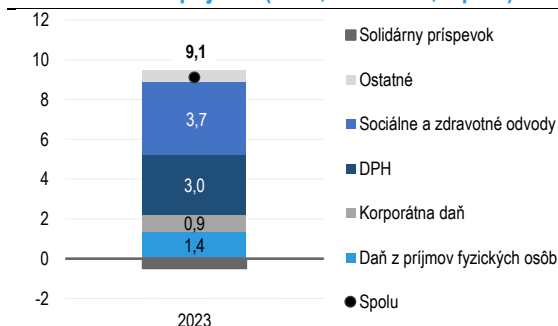
GRAF 5 – Medziročné rasty vybraných položiek v roku 2023 (%-ny rast, ESA2010)

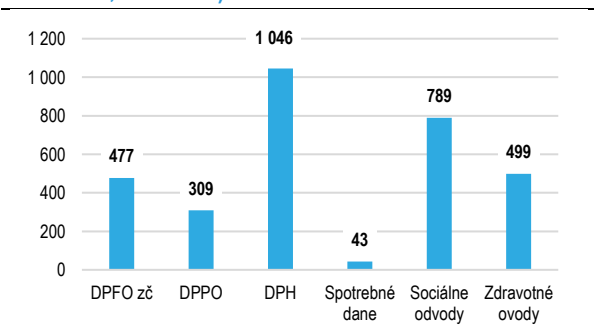
Zdroj: MF SR

Príjmy z daní a odvodov porastú v tomto roku mierne nad 9 %. Väčšina tohto rastu je spôsobená vplyvom vysokej inflácie, kvôli ktorej stále rastú nominálne makroekonomické ukazovatele ovplyvňujúce výber daní. Mzdy v ekonomike rastú medziročne o viac ako 10%, spotreba domácností rastie o takmer 9% a nominálne HDP až o 11%. Rast daňových príjmov tlmí pokles efektívnej daňovej sadzby ako dôsledok slabšieho rastu výberu daní v porovnaní s makroekonomickým rastom. Najvýraznejšie sa to prejavuje najmä pri DPH a korporátnej dani. Legislatívne zmeny mierne znižujú medziročný rast daňových príjmov. Najväčší negatívny vplyv je pri DPH z dôvodu zníženia sadzby dane na 10% na gastro a športoviská (-0,2 % HDP). Taktiež sa medziročne znižuje výnos zo Solidárneho príspevku z činností v odvetviach ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérií (-0,1 % HDP), ktorý sa dotýka hlavne významného spracovateľa ropy na Slovensku. Aj napriek vyššie spomenutým negatívnym opatreniam však väčšina daní zaznamenáva výrazné medziročné rasty. Dane z trhu práce rastú o 10 %, DPH o viac ako 12 % a korporátna daň o viac ako 8 %.

GRAF 6 – Príspevky daní k medziročnému rastu daňovo-odvod. príjmov (2023, ESA 2010, v p. b.)

GRAF 7 – Medziročná zmena jednotlivých daní (2023, ESA 2010, v mil. eur)

Zdroj: MF SR

⁵ V roku 2023 platí výnimka z uplatňovania národných výdavkových limitov, čo vychádza z platnosti všeobecnej únikovej klauzuly. Napriek tomu tzv. polročná správa o rozpočte (Správa o očakávanej skutočnosti za rok 2023 v porovnaní so schváleným rozpočtom verejnej správy na rok 2023) v časti 2.2 uviedla informáciu o posúdení výdavkových limitov a odhad výsledku hospodárenia (ide o porovnanie na základe údajov z 2. kvartálu 2023).

Vybrané nedaňové príjmy prognózované Výborom medziročne rastú o 2 %. Príjmy z predaja emisných kvót v roku 2023 rastú z dôvodu rastúcich cien emisných povoleniek na burze aj z dôvodu objemov obchodovaných kvót. Naopak, výnos z dividend z podnikov spolu-vlastnených štátom za rok 2023 medziročne poklesne najmä vplyvom skupiny SPP, ktorá neplánuje v roku 2023 vyplatiť žiadne dividendy. V prípade príjmov z odvodu z hazardných hier pokračuje rastúci trend aj v roku 2023 a je posilnený legislatívnym opatrením o zvýšení odvodu z hazardných hier. Rovnako v raste pokračuje aj výnos z elektronického mýta a z predaja diaľničných známok. K rastu prispela aj legislatívna úprava cien diaľničných známok platná od začiatku roka 2023.

Medziročný rast mzdových výdavkov vo verejnej správe vďaka valorizácii dosahujú približne úroveň inflácie. Rast výdavkov na mzdy spôsobuje najmä valorizácia miezd učiteľov a ostatných zamestnancov verejnej správy. Učiteľom sa tento rok zvýšili mzdy o 10 % v januári a o ďalších 12 % im mzdy rástli od septembra. Dvojité valorizáciu platov, avšak o niečo nižšiu, v porovnaní s učiteľmi, pociťujú aj ostatní zamestnanci vo verejnej správe. Mzdy im od januára narástli o 7 % a od septembra o ďalších 10 %.

Náklady na tovary a služby rastú medziročne takmer o polovicu. Výdavky rastú najmä z dôvodu zvýšených cien energií, ktoré pociťuje aj verejná správa. Náklady medziročne rastú aj v dôsledku inflácie, čo spôsobuje nárast cien bežne spotrebovaných tovarov, ako aj služieb. Naopak rast výdavkov na tovary a služby tlmi pokles výdavkov spojených s pandemiou COVID-19. V tomto roku sa počíta s výdavkami na nákup vakcín a liekov v objeme len 0,1 % HDP, čo predstavuje približne tretinu výdavkov vynaložených v roku 2022.

Úrokové náklady celej verejnej správy oproti roku 2022 mierne klesnú. V aktuálnom roku sa potreba financovania štátu cez emisie dlhopisov medziročne zdvojnásobila, čo odráža potrebu krytia vysokého deficitu ovplyvneného energetickou pomocou. Oproti roku 2022 sa dlhopisy tiež predávajú v prostredí medziročne vyšších úrokových sadzieb o 1,4 p. b., čo tlačí na rast úrokových nákladov. Časť z nákladov štátu ale tvoria úroky za likvidné zdroje subjektov verejnej správy v Štátnej pokladnici, ktoré sa v rámci konsolidácie úrokových nákladov celej verejnej správy odpočítavajú. Tento faktor výraznejšie kompenzuje rast úrokových nákladov z emisií a celkové náklady medziročne mierne klesajú. Slovensko navyše po pandémii stále disponuje dostatočnými likvidnými finančnými aktívami, ktoré štát využíva na financovanie potrieb na úkor nových emisií dlhopisov a zmierňuje tlak na rast zadĺženia a úrokových nákladov.

Sociálne výdavky medziročne porastú o 21 % najmä z titulu silnej valorizácie dôchodkov, zvyšovania podpory rodín a zavedenia rodičovského bonusu. Výdavky Sociálnej poisťovne ťahajú nahor hlavne náklady na dôchodky s medziročným rastom na úrovni necelých 22%. Táto dynamika prevažne vychádza z pretavenia silného rastu cien do štandardnej valorizácie dávok od januára 2023 a následnej mimoriadnej valorizácie dávok od júla 2023. Okrem toho od začiatku roka vstúpili do platnosti aj legislatívne zmeny na čele s rodičovským bonusom. Rodičovský bonus umožňuje zamestnaným deťom prispievať na starobný dôchodok ich rodičov podľa výšky svojej mzdy⁶. Na nárast výdavkov vplyvajú aj zmeny týkajúce sa predčasných starobných dôchodkov, kde sa zaviedol vznik nároku na dôchodok po 40 odpracovaných rokoch⁷. Porastú aj výdavky na štátom platené dávky a to najmä z dôvodu zvyšovania podpory rodín cez vyšší prídavok na dieťa a aj daňový bonus. Prídavok na dieťa sa od januára 2023 zvýšil zo 40 na 60 eur mesačne. Zároveň sa maximálna suma daňového bonusu od roku 2023 dvihla zo 70 na 140 eur mesačne na deti do 18 rokov a zo 40 na 50 eur na deti staršie ako 18 rokov⁸. Došlo tiež k predsunutiu valorizácie rodičovského príspevku z roku 2024 na júl 2023 z dôvodu zabezpečenia rýchlejšej kompenzácie vysokého rastu cien a k zavedeniu nároku na tento príspevok pre tých rodičov, ktorých dieťa neprijímú do spádovej škôlky pre nedostatok miesta. Od júla 2023 sa tiež začali zvyšovať peňažné príspevky na opatrovanie osôb s ťažkým zdravotným postihnutím poberateľom, ktorí sú zároveň príjemcami dôchodkových dávok⁹.

Rast výdavkov na zdravotníctvo medziročne potiahol skokové navýšenie miezd. Výdavky na zdravotníctvo rastú najmä z dôvodu skokovej úpravy miezd zdravotníkov nad rast cenovej hladiny. Okrem štandardnej valorizácie boli lekárom, sestram ako aj ostatným zdravotným pracovníkom zvýšené koeficienty, upravujúce ich základné mzdy

⁶ Vo výške 1,5 % hrubej mzdy pre každého rodiča, maximálne z 1,2 násobku priemernej mzdy spred dvoch rokov.

⁷ Štandardne vzniká nárok na PSD 2 roky pred dovŕšením dôchodkového veku, kedy sa osobám kráti dôchodok o 0,5 % za každých začatých 30 dní. Pri 40 odpracovaných rokoch je krátenie len 0,3 % za každých začatých 30 dní. V minulosti priznané dôchodky spĺňajúce podmienku 40 odpracovaných rokov sa v súlade s týmto opatrením budú prepočítavať do konca roka 2025 a týmto osobám sa tiež vyplatia doplatky za ušlé obdobie.

⁸ Od roku 2025 sa bude uplatňovať maximálna suma vo výške 100 eur na deti do 15 rokov a 50 eur na deti nad 15 rokov.

⁹ Od januára 2023 dosahujú tieto dávky 75 % úrovne dávok poberateľov v produktívnom veku, 100 % dosiahnu od júla 2024.

v pomere priemernej mzdy v hospodárstve. Nad rámec tejto úpravy bola do odmeňovania zdravotníckeho personálu zavedená aj automatická valorizácia platu na základe počtu odpracovaných rokov (spolu 0,3 % HDP). Najmä skúsenejšiemu zdravotníckemu personálu tak mzdy vzrástli výrazne nad rámec inflácie. V súvislosti s infláciou, mzdovou valorizáciou v nemocniciach a vysokými cenami energií sa navýšili finančné zdroje pre ambulantný sektor vo výške 0,2%.

Ostatné bežné transfery výrazne rastú najmä z dôvodu energetickej pomoci pre domácnosti. V tomto roku sa celková energetická pomoc pre firmy¹⁰ a domácnosti vyšplhá až na 2,5 % HDP. V porovnaní s minuloročnou inflačnou pomocou v objeme 0,4 % HDP ide o viac ako päťnásobné navýšenie (viď **BOX 2**). Ostatné bežné transfery rastú aj z dôvodu opätovného zavedenia obedov zadarmo v poslednom ročníku materských škôl a na základných školách (0,1 % HDP). K rastu transferov čiastočne prispievajú príspevky na ubytovanie pre utečencov z Ukrajiny. Medziročný nárast naopak mierne tlmí ukončenie dočasných schém kurzarbeitu počas pandémie.

BOX 2 – Opatrenia vlády zamerané na zníženie dopadu cien energií

Kompensácie nákladov rastúcich cien energií domácnostiam dosiahnu v tomto roku 1,7 % HDP. Vláda zastropovala medziročný rast cien plynu pre domácnosti na úrovni 15 %, rast cien tepla v priemere o 20 %. Rozdiel medzi maximálnym rastom a regulovanou cenou, ktorá je stanovená Úradom pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) bude hradená zo štátneho rozpočtu. V prípade kompensácie ceny plynu sú náklady na úrovni 1,1 % HDP, resp. 0,3 % v prípade tepla. Vláda vďaka dohode so Slovenskými elektrárnami nemusí kompenzovať silovú zložku elektrickej energie, ktorá zostáva na úrovni roka 2022. Náklady pre verejné financie budú vznikáť kompenzáciou rastúcich systémových a distribučných poplatkov (0,3 % HDP), keďže vláda garantuje zachovanie celkovej ceny elektriny na úrovni minulého roku. Navyše zmenou legislatívy v roku 2022 vznikla nová kategória regulovaných zákazníkov, tzv. „vybraní zraniteľní odberatelia“, ktorá zahŕňa domové kotolne, zariadenia sociálnych služieb, nájomné a sociálne byty. Kompensácie pre túto skupinu odberateľov za všetky energie sú na úrovni do 0,1 % HDP. Znižovanie cien energií na trhoch v tomto roku neovplyvňuje výšku kompenzácií, keďže ide o regulované ceny a väčšinu energií distribútori nakúpili v priebehu minulého roka.

Ohlásené schémy na podporu firiem kompenzujúce vysoké ceny energií sa odhadujú v objeme 0,8 % HDP. Vláda podnikom kompenzuje po celý rok 80 % nákladov z ceny energií nad stanovený strop. V prípade silovej zložky elektriny bol strop stanovený na 199 eur bez DPH za MWh, strop na dodávku plynu sa stanovil na 99 eur bez DPH za MWh. Očakávané náklady schémy predstavujú 0,2 % HDP. Malé podniky s ročnou spotrebou 30 MWh elektriny a 100 MWh plynu ročne, spadajúci pod regulované ceny majú ešte výhodnejšie (0,2 % HDP). Vláda kompenzuje 100 % nákladov z ceny energií nad stanovený strop. Strop je totožný ako v prípade neregulovaných firiem na 199 eur za MWh v prípade elektriny, resp. 99 eur za MWh v prípade plynu. V priebehu roka vláda schválila, rovnako ako pri domácnostiach, kompenzáciu rastúcich systémových a distribučných poplatkov pri elektrine (0,4 % HDP).

Náklady na energetické opatrenia budú sčasti kompenzovať dočasné príjmy zo zdanenia nadmerných ziskov a EÚ fondov (0,9 % HDP). Európska únia v reakcii na vysoké ceny energií prijala nariadenie, ktoré sa týka solidárneho príspevku z nadmerného zisku spoločností plynúce z energetickej krízy¹¹. Na Slovensku sa tento príspevok stanovil na úrovni 55 % z nadziskov vytvorených v roku 2022, resp. 70 % pre rok 2023. Jednorazový príjem v tomto roku je odhadovaný na 0,2 % HDP. Na národnej úrovni v súlade s EÚ nariadením tiež došlo k zastropovaniu príjmov z výroby elektrickej energie. Zisky firiem, ktoré predávajú elektrickú energiu nad stanovenú cenu, budú zdanené 90 % sadzbou (do 0,1 % HDP). Nad rámec EÚ nariadenia sa ustanovil odvod pre štátny podnik Vodohospodárska výstavba (0,1 % HDP). Toto opatrenie je tiež zamerané na zdanenie nadmerného zisku z predaja elektriny. Ďalšie zdroje na krytie výdavkov spojených s rastom cien energií predstavuje realokácia zatiaľ nečerpaných EÚ fondov z III. programového obdobia, odhadovaná na úrovni 0,5 % HDP.

Verejné financie znášajú aj vyššie ceny energií platené subjektami verejnej správy (dodatočne 0,2 % HDP). Vláda sa zaviazala preplatiť samosprávam zvýšené náklady na energie v školách, ktoré nie sú v originálnej

¹⁰ Podpora pre podniky je na ESA položke D.3 – subvencie.

¹¹ Solidárny príspevok sa vzťahuje na firmy v odvetviach spracovania ropy, zemného plynu a uhlia, kde takéto činnosti musia predstavovať minimálne 75 % ich obrátu.

kompetencii obcí, teda základné a stredné školy. Zároveň pre samosprávy platí rovnaká schéma podpory ako pre neregulované podniky. Vláda preplatí samosprávam 80 % nákladov nad stanovený strop 199 eur za MWh pri elektrine, resp. 99 eur za MWh pri plyne. Štátny rozpočet bude mať dodatočné náklady aj so zvýšenými cenami energií, ktoré budú platiť subjekty štátnej správy. Dofinancované boli najmä štátne podniky pod Ministerstvom dopravy (ŽSSK a ŽSR), ako aj Ministerstvo vnútra a Ministerstvo spravodlivosti.

TABUĽKA 2 – Opatrenia prijaté vládou v boji s energetickou krízou s vplyvom na rozpočet (v mil. eur)

Opatrenie		2023
Podniky	Zastropovanie cien elektriny a plynu pre neregulované podniky	-270
	Zastropovanie cien elektriny a plynu pre regulované podniky	-221
	Zastropovanie cien distribučných a systémových poplatkov elektriny pre podniky	-499
Domácnosti	Zastropovanie cien plynu pre domácnosti	-1276
	Zastropovanie cien tepla pre domácnosti	-334
	Zastropovanie cien elektriny pre domácnosti (distribučné a systémové poplatky)	-412
	Podpora vybraných zraniteľných odberateľov (plyn + elektrina)	-70
Zúčtovanie pomoci za 4. kvartál začiatkom budúceho roka		650
Zvýšené výdavky štátneho rozpočtu na energie pre subjekty verejnej správy		-363
Zdroje krytia	Preplatenie nákladov schém z nevyužitých EÚ fondov	594
	Dočasné príjmy z nariadenia EÚ ohľadom nadmerných ziskov	283
	Cenové stropy pre výrobcov elektrickej energie	23
	Dočasné príjmy z osobitného odvodu pre Vodohospodársku výstavbu	150
Spolu		-1745

Zdroj: MF SR a MH SR

Zároveň boli prijaté opatrenia bez priameho vplyvu na verejné financie. Domácnostiam zabezpečuje stabilné ceny elektriny od tohto roka dohoda so Slovenskými elektrárňami, a. s. Zastropovanie cien elektriny pre domácnosti v rokoch 2023 a 2024 je na úrovni cien roka 2022, teda približne 61 eur za MWh silovej zložky bez DPH. V roku 2025 má podľa novej dohody silová zložka narásť na 67 eur za megawatt-hodinu, resp. 79 eur v ďalších rokoch.

Kapitálové výdavky bez EÚ fondov a financií z Plánu obnovy rastú medziročne o polovicu. Najväčšie investičné projekty v tomto roku sú v oblasti dopravy a obrany. Výdavky na obranu vychádzajú primárne zo záväzkov súvisiacich s členstvom v NATO a sú určené na modernizáciu vojenskej techniky. V doprave prebiehajú rozsiahle výstavby cestnej infraštruktúry, ako výstavba diaľnice Lietavská Lúčka – Višňové – Dubná Skala a modernizácie železničných tratí, ako Devínska Nová Ves – hranica SR/ČR. K rastu prispievajú aj nové výdavky na založenie strategického priemyselného parku v blízkosti Košíc.

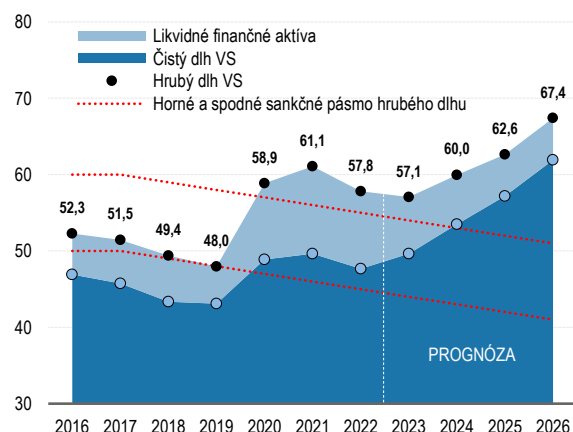
II. Dlh verejnej správy

Hrubý dlh pod vplyvom vysokej inflácie v minulom roku dočasne klesol hlbšie pod 60 % HDP. Pretrvávajúci rast cien vykompenzuje vysoký očakávaný deficit v roku 2023 a dlh sa ešte mierne zníži k 57 % HDP. Bez aktívnych opatrení vlády pri súčasnom nastavení politík by sa ale tento vývoj zvrátil už v budúcom roku. Vysoké očakávané deficit v scenári bez zmeny politík a v prostredí spomaľujúcej inflácie a priemerného rastu reálnej ekonomiky okolo 2 % ročne by do roku 2026 tlačili na rast hrubého dlhu, ktorý by na konci rozpočtového horizontu atakoval hranicu 70 % HDP. Dlhodobá prognóza dlhu naznačuje, že bez opatrení by o 10 rokov hrubý dlh dosiahol na psychologickú hranicu 100 % HDP a o necelú dekádu neskôr by vzrástol o ďalších 30 p. b. Čisté zadĺženie v roku 2022 po prvýkrát od pandémie kleslo pod 48 % HDP, od tohto roku na celom horizonte však odráža vývoj vysokých deficitov verejnej správy v scenári bez zmeny politík. Zadĺženie verejnej správy by sa stabilizovalo len v konsolidačnom scenári poklesu deficitu k 2 % HDP, čo by si do 2026 vyžiadalo trvalé konsolidačné opatrenia za 4,4 % HDP. Hrubý dlh v tomto scenári by osciloval okolo 56 % HDP a čistý dlh by sa stabilizoval na 50 % HDP.

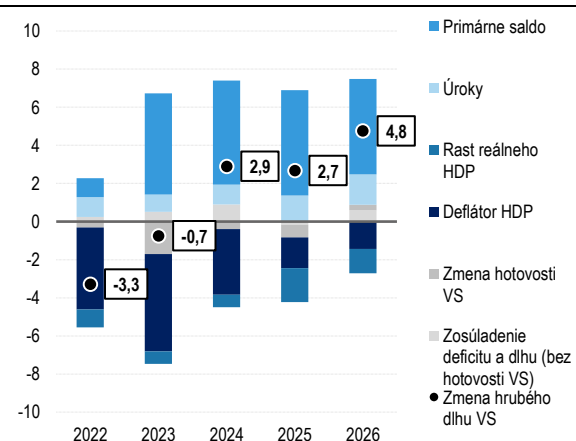
Hrubý dlh verejnej správy v roku 2022 dosiahol 57,8 % HDP, medziročný pokles o vyše 3 p. b. zabezpečila nominálne rýchlo rastúca ekonomika ovplyvnená vysokou infláciou. Dlh v minulom roku medziročne klesol pod hranicu 60 % HDP, stále však ostáva v najvyššom sankčnom pásme dlhovej brzdy¹² (GRAF 8). Zníženie o vyše 3 p. b. bolo predovšetkým výsledkom efektu menovateľa – vysokého rastu nominálneho HDP. Vplyv rastu HDP na dlh sčasti stlmil deficit verejných financií, ktorý ale prekvapivo dosiahol len 2 % HDP (GRAF 9).

Stále silná inflácia ovplyvní vývoj dlhu aj v aktuálnom roku, keď sa mierne zníži k 57 % HDP Hlavným dôvodom mierneho zníženia zadĺženia v pomere k HDP bude aj v roku 2023 rýchlo rastúce nominálne HDP ovplyvnené infláciou. Spolu s väčším využívaním finančných zdrojov v Štátnej pokladnici na úkor emitovania nových emisií dlhopisov budú spolu tlmieť vplyv vysokého deficitu na rast hrubého dlhu.

GRAF 8 – Strednodobá prognóza hrubého a čistého dlhu verejnej správy (% HDP)

GRAF 9 – Príspevky k zmene hrubého dlhu (% HDP)

Pozn.: Prognóza dlhu vychádza z deficitov fiškálneho rámca rozpočtu na roky 2024 až 2026, ktoré zodpovedajú aktuálnym schodkom VS na úrovni 6,6, 6,9, a 6,6 % HDP na roky 2024 až 2026. Sankčné pásma vychádzajú z aktuálne platného ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti. Zdroj: MF SR

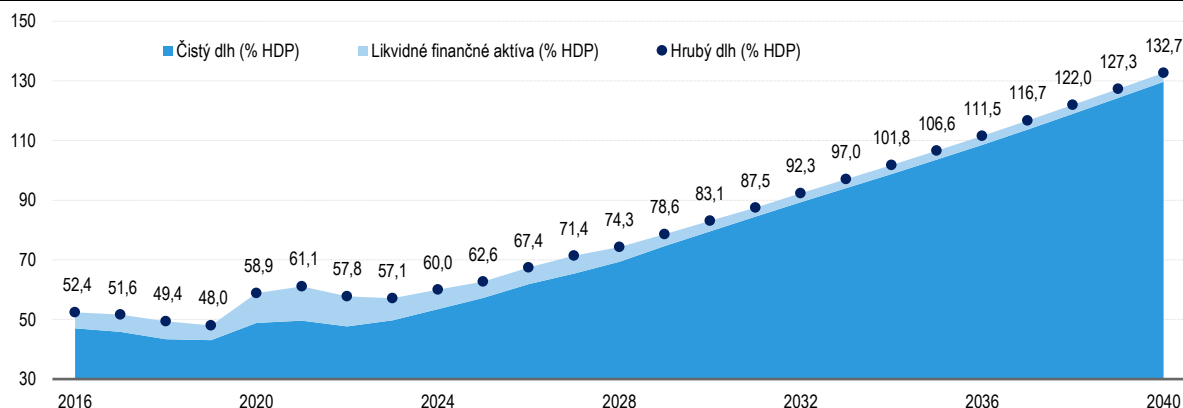
Strednodobá prognóza v scenári bez zmeny politík od roku 2024 naznačuje návrat k rastúcej trajektórii zadĺženia, ktoré by v roku 2026 atakovalo hranicu 70 % HDP. Dlh v scenári bez opatrení vlády nastúpi na rastúci trend už od budúceho roku a dosiahne na referenčnú úroveň 60 % HDP. Do roku 2026 by dlh postupne vzrástol o vyše 7 p. b. a priblížil sa k hranici 70 % HDP. Primárnym zdrojom dynamiky dlhu sú v tomto scenári pretrvávajúce vysoké deficit na priemernej úrovni 6,7 % HDP do 2026. Spomaľujúca inflácia a rast reálnej ekonomiky by už neboli schopné tento vývoj kompenzovať a dlh by prudko rástol. Vysokým schodkom verejnej správy zodpovedá aj

¹² Najvyššie sankčné pásma pre hrubý dlh definované v ústavnom zákone o rozpočtovej zodpovednosti č. 493/2011 za rok 2022 predstavovalo úroveň od 55 % HDP a viac.

vývoj čistého dlhu, ktorý by v 2026 presiahol 60 % HDP. Objem likvidných finančných aktív by sa mohol postupne znižovať z pandemickej úrovne 10 % HDP bližšie k 5 %.

Na dlhodobom horizonte by dlh bez zásahu vlády prekročil 100 % HDP už o 10 rokov a do roku 2040 vzrástol o ďalších 30 p. b. Dlhodobý výhľad stavu verejných financií v scenári bez zmeny politik ovplyvňuje najmä nástup nákladov súvisiacich so starnutím populácie. Bez potrebnej konsolidácie a ďalších reforiem by deficit verejnej správy kontinuálne rástol a v priebehu dvoch dekád dosiahol takmer 10 % HDP. Priemerný nominálny rast ekonomiky 3,7 % ročne by nedokázal tlmiť vplyv stúpajúceho deficitu vrátane úrokových nákladov, dlh by už o 10 rokov prekročil 100 % HDP a do 2040 vzrástol nad 130 % HDP.

GRAF 10 – Dlhodobá projekcia dlhu verejnej správy v scenári bez zmeny politik (% HDP)

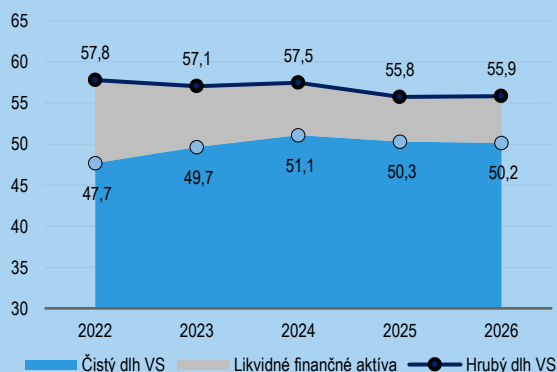

Pozn.: Dlhodobá prognóza predpokladá vývoj v scenári bez zmeny politik s vplyvom starnutia populácie na štrukturálne saldo verejnej správy v objeme 0,2 % HDP ročne do 2040. Predpoklad rastu nominálneho HDP v dlhodobom horizonte je prevzatý zo Správy o starnutí populácie skupiny AWG z 2021. Zdroj: MF SR, EK

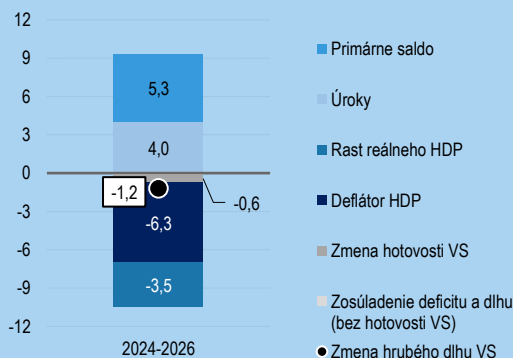
BOX 3 – Dlh v scenári rozpočtových cieľov deficitov úradníckej vlády

Splnenie odporúčaných rozpočtových cieľov deficitov vlády v rokoch 2024 až 2026 by zadlženie stabilizovalo okolo úrovne 56 % HDP (GRAF 11). Zvrátenie trendu rastúceho hrubého a čistého dlhu a ich následné znižovanie si bude vyžadovať aktívnu konsolidáciu. Konsolidačný scenár rozpočtových deficitov blížiacich sa k 2 % HDP v roku 2026 by strednodobo zastabilizoval hrubý dlh na úrovni okolo 56 % HDP. To je výhľadovo tiež v súlade s požiadavkou pripravovanej reformy európskych fiškálnych pravidiel znižovať deficit pod 3 % HDP do roku 2026 a udržať hrubý dlh pod hranicou 60 % HDP.

GRAF 11 – Strednodobá prognóza hrubého a čistého dlhu v scenári rozpočtových cieľov (% HDP)

GRAF 12 – Faktory pôsobiace na zmenu hrubého dlhu (p. b. kumulatívne)

Pozn.: Prognóza dlhu predpokladá splnenie rozpočtových cieľov, ktoré odporučila úradnícka vláda – deficit VS na úrovni 4,5, 2,6, a 2,2 % HDP v rokoch 2024 až 2026. Zdroj: MF SR

III. Popis opatrení (s vplyvom v tomto a budúcich rokoch)

III.1. Opatrenia na príjmoch

Opatrenia v rámci daňovo-odvodových príjmov

Opatrenie s účinnosťou od začiatku roka 2024 znižuje daňovo-odvodové zaťaženie na obchodovanie s virtuálnymi menami a cieľi na podporu investovania a dobrovoľného sporenia. Novela prináša časový test na obchodovanie s virtuálnymi menami, kde predaj po jednom roku od nadobudnutia je zdaňovaný sadzbou 7 %. Rovnako vyňala výmenu virtuálnej meny za inú virtuálnu menu z príjmu. Opatrenie oslobodzuje takéto príjmy aj z platenia zdravotných odvodov. Zároveň sú od dane oslobodené aj príjmy z predaja podielových fondov.

Od začiatku apríla 2023 nadobúda účinnosť novela zákona o spotrebnej dani z alkoholických nápojov, ktorou sa zvýšila sadza spotrebnej dane na lieh o 30 %. Základná sadzba spotrebnej dane na hektoliter 100 % alkoholu tak je po novom 1 404 eur. Z dôvodu vysokého predzásobenia obchodníkov sa zvýšenie sadzby v roku 2023 neprejaví na výnose dane v plnej miere. Od roku 2024 sa očakáva každoročný vplyv tejto legislatívnej zmeny na úrovni približne 74 mil. eur vrátane DPH (do 0,1 % HDP).

Od prvého júla 2023 sa skončila povinnosť platiť koncesionárske poplatky. V roku 2024 bude výpadok z tohto titulu na úrovni do 0,1 % HDP. Verejnoprávnej televízii a rozhlasu Slovenska bude tento výpadok nahradený zvýšením transferu zo štátneho rozpočtu. Zároveň sa aj minimálna výška tohto transferu naviazala na HDP a to vo výške 0,17 %.

III.2. Opatrenia na výdavkoch

Zapracované opatrenia v rámci vzdelávania, vedy a výskumu

Novela školského zákona so sebou priniesla právo rodičov na škôlku pre deti od troch rokov. Toto právo sa má do praxe dostávať postupne a bude iba pre rodičov, ktorí o miesto v škôlke požiadajú (nejde o povinnú dochádzku). Od prvého septembra 2024 budú mať nárok na škôlku všetky štvorročné deti, o rok neskôr už aj všetky trojročné. Ďalšou zmenou z novely školského zákona je zmena v prístupe k deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Definovali sa deti a žiaci zažívajúci prekážky v prístupe k výchove a vzdelávaniu a stanovil sa ich nárok na vzdelávaciu podporu prostredníctvom osobitných opatrení (spolu 0,2 % HDP).

Úzko späté k právu na škôlku je aj opatrenie, ktoré zavádza pokračovanie vyplácania rodičovského príspevku aj pre deti po dovŕšení 3 roku života. Je to v prípade, keď dieťa ktorého rodičia požiadali o škôlku nedostalo toto miesto z kapacitných dôvodov (0,1 % HDP).

Predošlá vláda SR schválila na jar roku 2023 Národnú stratégiu výskumu, vývoja a inovácií. Tá okrem iného definuje aj postupné každoročné navyšovanie financovania výskumu, vývoja a inovácií (0,2 % HDP v 2026). Stratégia spolu s akčným plánom nastavujú opatrenia zamerané na zefektívnenie a sprehľadnenie systému riadenia a financovania. Ďalej upravuje zvýšenie investícií do fungujúceho systému podpory, rozvoj a lákanie talentu, ako aj rámec na určovanie tematickej špecializácie vo výskume a v inováciách.

Úprava metodiky rozpisu dotácií pre verejné vysoké školy zavádza financovanie na základe výkonnostných zmlúv (do 0,1 % HDP). Vysoké školy po novom budú financované predovšetkým na základe výsledkových ukazovateľov zvolených ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu. Cieľom zavádzania výkonnostných zmlúv do financovania vysokých škôl je podpora profilácie vysokých škôl na základe ich špecifických silných stránok a potenciálu rozvoja.

Opatrenia v sociálnej oblasti

Od roku 2024 dochádza k zmene obdobia rozhodujúceho pre mieru valorizácie dôchodkov. Dočasná zmena pre rok 2024 porovnáva medziročnú infláciu za 1. polrok a za 1.-3. kvartál 2023 a aplikuje tú, ktorá je vyššia. Od roku 2025 budú dôchodky každoročne valorizované podľa medziročnej inflácie za 1.-3. kvartál predchádzajúceho roka. Do budúca sa zakotvilo aj automatické zvyšovanie dôchodkových dávok v prípade vysokého rastu cien na spôsob mimoriadnej valorizácie z polovice roka 2023. Automat sa spustí v prípade, že medzimesačný rast cien v období medzi januárom a júnom každého roka presiahne 5 %.

Nová legislatíva o posudzovaní invalidných dávok má vplyv od júla 2023, výraznejšie sa však začne prejavovať až v ďalších rokoch. Opatrením sa aktualizovala tabuľka diagnóz a miera schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v súlade s najnovšími medicínskymi poznatkami.

Od júla 2024 dosiahnu peňažné príspevky na opatrovanie osôb s ťažkým zdravotným postihnutím poberateľom, ktorí sú zároveň príjemcami dôchodkových dávok, 100 % úrovne dávok poberateľov v produktívnom veku. K dorovnávaní dochádza postupne, prvé zvýšenie v januári 2023 navýšilo tieto dávky na 75 % úrovne dávok poberateľov v produktívnom veku. Plný vplyv opatrenia sa kvôli postupnému nábehu prejaví až v roku 2025.

Príspevok na stravovanie tzv. obedy zadarmo sa opäť zaviedol od začiatku mája 2023. Plný vplyv tohto opatrenia sa tak prvýkrát prejaví od roku 2024 (0,2 % HDP). Nárok na príspevok budú mať rodičia detí od posledného ročníka materskej školy a celej základnej školy ak oň písomne požiadajú. Výška príspevku je 1,4 eur pre žiaka v materskej škôlke, 2,1 eur pre žiaka prvého stupňa základnej školy a 2,4 eur pre žiakov druhého stupňa základnej školy.

Od roku 2025 dôjde k poklesu maximálnej úrovne daňového bonusu na 100 eur na deti do 15 rokov a 50 eur na deti nad 15 rokov. Maximálne úrovne daňového bonusu skokovo narastli v roku 2023 zo 70 na 140 eur mesačne na deti do 18 rokov a zo 40 na 50 eur na deti staršie ako 18 rokov. Pokles daňového bonusu mal byť pôvodne kompenzovaný zavedením tzv. krúžkovného, avšak s týmto opatrením sa z dôvodu nálezů Ústavného súdu v návrhu rozpočtu už neuvažuje.

Rezerva na kompenzáciu rastu cien energií

Uvažuje sa s kompenzačnými opatreniami v súvislosti s rastom cien energií vo výške 0,6 % HDP. Rezerva je určená na pomoc s rastúcimi cenami za energie primárne pre nízkopříjmové domácnosti.

TABUĽKA 3 – Kvantifikácie príjmových a výdavkových opatrení (vplyv na rozpočet v ESA2010, mil. eur)

	ESA2010	2024	2025	2026
Opatrenia v rámci daňovo-odvodových príjmov		-19	-24	-24
Zníženie daňovo-odvodového zataženia pri predaji virtuálnych mien, cenných papierov a podielových listov	D.5/D.6	-17	-21	-22
Zvýšenie spotrebnej dane z liehu	D.5	74	74	76
Zrušenie koncesionárskych poplatkov	D.2	-76	-77	-78
Opatrenia v oblasti vzdelávania, vedy a výskumu		-348	-623	-834
Novela školského zákona	D.1/P.2/D.7p	-116	-232	-282
Predĺženie poberania rodičovského príspevku pre deti, ktoré neprijali do škôlky	D.6	-136	-143	-150
Vyššie financovanie vedy a výskumu	D.7p	-49	-180	-314
Výkonostné zmluvy pre vysoké školy	D.7p	-47	-68	-88
Ostatné opatrenia v sociálnej oblasti		-468	-259	-257
Zmena valorizácie dôchodkov	D.6	-150	-158	-163
Zrušenie krátenia príspevku na opatrovanie poberateľom dôchodkov	D.6	-68	-68	-67
Zmena posudzovania invalidných dôchodkov	D.6	-43	-71	-62
Opätovné zavedenie obedov zadarmo	D.7p	-207	-203	-206
Zníženie daňového bonusu (100 eur do 15 rokov, 50 eur nad 15 rokov)	D.6	0	241	241
Výdavky na kompenzáciu rastu cien energií	D.7p	-700	0	0

Zdroj: MF SR

PRÍLOHY

Príloha 1 – Prognóza hrubého dlhu verejnej správy podľa hotovostných tokov (scenár nezmenených politík)

Vývoj hotovostných faktorov indikuje, že nominálne zadĺženie by bolo na celom horizonte rozpočtu ovplyvnené predovšetkým narastajúcimi hotovostnými schodkami štátneho rozpočtu. Dlh v prognóze scenára bez zmeny politík by výrazne negatívne ovplyvnil aj emisný diskont. Ten predstavuje rozdiel medzi nominálnou hodnotou dlhopisu a skutočne získanou sumou od investorov¹³. Úverová aktivita ostatných subjektov verejnej správy by prispievala k celkovému zadĺženiu len mierne, najmä u dopravných spoločností a samospráv. Počas celého rozpočtového horizontu sa predpokladá uvoľňovanie finančných prostriedkov naakumulovaných v Štátnej pokladnici, čo by umožnilo nižší objem nových emisií dlhopisov a tlmenie tlaku na ešte vyššie zadĺženie.

TABUĽKA 4 – Hotovostné vplyvy na zmenu nominálneho hrubého dlhu verejnej správy (v mil. eur)

	2020	2021	2022	2023 OS	2024 N	2025 N	2026 N
A. Hrubý dlh verejnej správy (k 1.1.)	45 306	54 993	61 237	63 378	69 481	78 664	87 105
B. Celková medziročná zmena hrubého dlhu VS	9 687	6 244	2 141	6 103	9 183	8 440	10 868
- hotovostný deficit ŠR	7 758	7 014	4 525	7 568	8 364	8 668	10 269
- prostriedky ŠP využité na financovanie hotovostného deficitu ŠR	1 767	-2 365	-954	-1 753	-488	-1 221	-619
- zadĺženie ostatných subjektov VS	49	-153	117	62	229	144	170
z toho: ŽSR + ŽSSK	26	-140	-62	17	66	67	100
z toho: NDS	-30	-43	-29	0	0	0	0
z toho: Dopravné podniky obcí	10	-6	44	35	13	10	3
z toho: Samospráva (obce a VÚC)	-3	18	149	-3	42	33	32
- zmena záruk SR v EFSF	0	0	0	0	0	0	0
- emisný diskont	28	18	542	422	1 094	903	1 081
- diskont pri splatnosti	-16	-2	-11	-49	-15	-53	-33
- ostatné*	101	1 732	-2 078	-147	0	0	0
C. Hrubý dlh verejnej správy (k 31.12.)	54 993	61 237	63 378	69 481	78 664	87 105	97 973
v % HDP	58,9	61,1	57,8	57,1	60,0	62,6	67,4
D. Zmena hrubého dlhu oproti Programu stability (p. b.)	0,0	0,0	0,0	-1,6	0,6	2,8	4,3
z toho: príspevok zmeny prognózy nom. HDP	0,0	0,0	0,0	-1,0	-1,2	-0,8	-0,9
príspevok zmeny prognózy nom. dlhu	0,0	0,0	0,0	-0,6	1,9	3,6	5,2
<i>p.m. príspevok SR do ESM</i>	<i>134</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-1</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Pozn.: * vrátane zdrojov subjektov mimo sektora verejnej správy. Plusové položky zvyšujú dlh verejnej správy k 31.12. príslušného roku, minusové položky dlh znižujú. OS – očakávaná skutočnosť ku koncu roka; N – návrh rozpočtu verejnej správy.
Zdroj: MF SR

¹³ Rozdiel nominálnej a získanej hodnoty vzniká z dôvodu zohľadnenia časového nesúladu vydania štátnych dlhopisov v minulosti s nízkym kupónom zodpovedajúcim prostrediu nulových až negatívnych sadzieb (do 2021) a ich predaja v súčasnom období násobne vyšších úrokových sadzieb na finančných trhoch.

Príloha 2 – Jednorazové a dočasné opatrenia

Návrh rozpočtového plánu SR na rok 2024 počíta s nasledovnými jednorazovými a dočasnými opatreniami na horizonte rokov 2022 až 2026.

TABUĽKA 5 – Zoznam jednorazových a dočasných opatrení

(ESA 2010, v mil. eur)	2022	2023	2024	2025	2026
Opatrenia vlády v boji s pandémiou COVID-19	-894	-155	-	-	-
Financovanie opatrení súvisiacich s pandémiou z EU zdrojov	196	-	-	-	-
Výdavky vyvolané vojnou na Ukrajine	-194	-143	-10	-	-
Príspevok z Európskeho mierového nástroja	41	42	-	-	-
Jednorazová podpora pre ľudí ohrozených infláciou	-112	-	-	-	-
Vyplatenie 14. dôchodkov	-208	-	-	-	-
Dotácie pre sociálne služby	-20	-	-	-	-
Zastropovanie cien elektriny a plynu pre neregulované podniky	-76	-270	-	-	-
Zastropovanie cien elektriny a plynu pre regulované podniky	-	-221	-	-	-
Zastropovanie cien distribučných a systémových poplatkov elektriny pre podniky	-	-499	-	-	-
Podpora energeticky náročných podnikov	-40	-	-	-	-
Podpora poľnohosp. prvovýroby a skladovania produktov poľnohosp. prvovýroby	-11	-	-	-	-
Zastropovanie cien plynu pre domácnosti	-	-1276	-	-	-
Zastropovanie cien tepla pre domácnosti	-	-334	-	-	-
Zastropovanie cien elektriny pre domácnosti (distribučné a systémové poplatky)	-	-412	-	-	-
Podpora vybraných zraniteľných odberateľov (plyn + elektrina)	-	-70	-	-	-
Zúčtovanie pomoci za 4. kvartál 2023 začiatkom budúceho roka	-	650	-	-	-
Zatiaľ nešpecifikované opatrenia spojené s energo pomocou	-	-	-700	-	-
Preplatenie nákladov schém z nevyužitých EÚ fondov	-	594	-	-	-
Dočasné príjmy z nariadenia EÚ ohľadom nadmerných ziskov	412	283	-	-	-
Cenové stropy pre výrobcov elektrickej energie	-	23	1	-	-
Dočasné príjmy z osobitného odvodu pre Vodohospodársku výstavbu	-	150	160	-	-
Spolu	-906	-1638	-549	0	0

Príloha 3 – Diskrečné príjmové opatrenia (DRM)

Metodika EK definuje diskrečné príjmové opatrenia ako opatrenia legislatívneho charakteru s vplyvom na príjmy verejnej správy. Ich vyhodnocovanie sa uskutočňuje pomocou tzv. dodatočných vplyvov (marginálnych zmien) týchto opatrení. Rozlišuje sa, či sa jedná o trvalé alebo jednorazové opatrenie. Trvalé opatrenie sa zaznamená s vplyvom v prvom roku (v čase nadobudnutia účinnosti) a v ostatných rokoch bez vplyvu. Inými slovami, zmena vplyvu opatrenia v nasledujúcich rokoch z dôvodu makroekonomického vývoja sa nezohľadňuje. Ak dochádza k rozdielnym vplyvom kvôli posunutej platnosti opatrenia zaznamená sa len marginálna zmena.¹⁴ Pri jednorazových príjmových opatreniach sa zaznamenáva vplyv v jednom roku a v nasledujúcom výpadok v rovnakej sume, tzn. celkový vplyv opatrenia v dvoch po sebe idúcich rokoch je nulový.

TABUĽKA 6 – Príjmové diskrečné opatrenia – medziročné vplyvy opatrení (mil. eur, ESA2010)

Popis	2022	2023	2024	2025	2026
Súbor opatrení vedúci k zmene efektívnosti výberu DPH	-209	0	0	0	0
Zvýšenie spotrebnej dane z tabakových výrobkov	76	53	0	0	0
Postupný rast odvodu do II. piliera a jeho dočasné zmrazenie	-90	0	0	1	0
Reforma II. piliera (automatický vstup, sporenie aj počas dôchodku, zníženie poplatkov)	0	-10	-23	0	0
Zmena sadzieb daní z nehnuteľností na úrovni VZN	2	34	0	0	0
COVID 19 opatrenie: Odklad soc. odvodov v roku 2020 a 2021	27	4	-1	-5	0
COVID 19 opatrenie: Dočasné oslobodenie respirátorov FFP2 a FFP3 od DPH	10	0	0	0	0
Zrušenie oslobodenia od DPH pri zásielkach do 22 eur z 3. krajín	12	0	0	0	0
Zmeny v superodpočte	15	-15	0	0	0
Prvotná implementácia účtovného štandardu IFRS 17 na poisťovne	0	23	0	0	0
Zavedenie sezónnej odvodovo-odpočítateľnej položky na sociálne odvody	0	-11	0	0	0
Dočasné príjmy z nariadenia EÚ ohľadom nadmerných ziskov	412	-129	-283	0	0
Osobitný odvod pre Vodohospodársku výstavbu (z nadmerného zisku)	0	150	10	0	0
Dočasné príjmy z cenových stropov pre výrobcov elektrickej energie	0	23	-22	-1	0
Zrušenie koncesionárskych poplatkov RTVS	0	-35	-41	0	0
Zníženie DPH na 10 % - gastro, športoviská, vleký a fitness	0	-205	0	0	0
Zvýšenie sadzby SD z liehu o 30 %	0	34	40	0	0
Zvýšenie odvodu z hazardných hier	0	20	0	0	0
Zvýšenie cien diaľničných známok	0	21	0	0	0
Minimálne poistné zo zdravotných odvodov	0	20	0	0	0
Zákaz skládkovania komunálneho odpadu bez pred-úpravy	0	0	-15	0	0
Zvýšenie poplatkov za komunálny odpad (VZN)	0	36	0	0	0
Zmena v registračnom poplatku motorového vozidla	0	-13	-14	0	0
Odpustenie sociálnych odvodov zamestnávateľa za zamestnancov v potravinárskom priemysle	0	-24	24	0	0
Zníženie daňovo-odvodovej záťaže v súvislosti s predajom virtuálnych mien, cenných papierov a podielových listov	0	0	-17	0	0
Spolu	254	-23	-342	-5	0

Zdroj: MF SR

Poznámka: V prípade opatrení súvisiacich s pandémiou COVID-19 ide o doznievanie vplyvov opatrení prijatých na začiatku pandémie. Keďže išlo o jednorazové opatrenia, najskôr mali v inkrementálnom vyjadrení negatívny vplyv na príjmy a v roku 2021 a čiastočne pozitívny v roku 2022.

Pozn. 2: (+) zlepšuje bilanciú VS, (-) zhoršuje bilanciú VS

¹⁴ Náznovým príkladom na vysvetlenie DRM môže byť prijaté legislatívne opatrenie s odhadovaným vplyvom 200. Opatrenie bolo zavedené v polovici roka, teda jeho celkový vplyv v danom roku predstavuje 100. V ďalšom roku narastie vplyv na celú sumu 200, ale marginálne sa zaznamená len rozdiel týchto dvoch vplyvov, t. j. 100. Kumulatívne je celkový vplyv 200, len je rozložený do dvoch rokov.

TABUĽKA 7 – Výdavkové diskrečné opatrenia – medzioročné vplyvy (mil. eur, ESA2010)

Popis	2022	2023	2024	2025	2026
Spomalenie rastu dôchodkového veku	2	16	-18	-2	0
Zmrazenie výšky minimálneho dôchodku v 2021 a jeho rozmrazenie v 2023	-18	0	0	0	0
Skorší odchod do dôchodku ženám, ktoré vychovali deti (ročníky 57 až 65)	31	-48	1	-7	-14
Zavedenie novej tehotenskej dávky a tehotenského štipendia	15	0	0	0	0
COVID pomoc spolu (iba výdavky)	-2263	-541	-155	0	0
Zavedenie podpory v čase skrátenej práce (trvalý kurzarbeit)	22	-14	0	0	0
Zriadenie SLOVAKIA TRAVEL	16	0	0	0	0
Navyšenie obranných výdavkov na 2 % od roku 2023	0	299	0	0	0
Časový nesúlad dodávok (akualizácia) vojenskej techniky	-574	692	-108	731	-1003
Zvýšenie úhrad ZP za dlhodobú starostlivosť	11	14	0	0	0
Výdavky spojené s vojnou na Ukrajine	153	-52	-91	-10	0
Zmeny v I. pilieri dôchodkového systému (rodičovský bonus, odchod po 40. odpracovaných rokoch)	0	282	0	0	0
Rodičovský bonus k výsluhovým dôchodkom	0	13	0	0	0
Zvýšenie prídavku na dieťa	24	373	0	0	0
Zdvojnásobenie daňového bonusu pre rodičov detí do 15 rokov	73	0	0	0	0
Zvýšenie daňového bonusu na 100 eur a dočasne na 140 eur	0	550	0	-241	0
100 eur dodatočná dávka pre skupiny ľudí ohrozené vysokou infláciou	23	-23	0	0	0
100 eur jednorazové zvýšenie prídavku na dieťa (inflačná pomoc)	83	-83	0	0	0
Jednorazové dotácie pre sociálne služby	20	-20	0	0	0
Jednorazové vyplatenie "14. dôchodku"	208	-208	0	0	0
Kompenzácia rastúcich cien energií spolu	128	1710	-1138	0	0
Kolektívne vyjednávanie zdravotníckych pracovníkov	25	398	-25	0	-39
Dofinancovanie ambulantného sektora	0	190	0	0	0
Stabilizačný príspevok pre pracovníkov v sociálnych službách	0	60	-60	0	0
Súdna reforma a správne súdy	0	33	0	-13	0
Zákon o výstavbe, územnom plánovaní a zriadenie centrálného stavebného úradu	0	68	2	0	0
Opätovné zavedenie obedov zadarmo	0	100	107	0	0
Náklady spojené s priemyselným parkom Valaliky	58	17	39	64	-64
Zmena posudzovania invalidných dôchodkov	0	4	39	0	0
Mimoriadna valorizácia dôchodkov od júla 2023	0	524	150	0	0
Zrušenie krátenia príspevku na opatrovanie poberateľom dôchodkov	0	39	29	0	0
Zrýchlená valorizácia rodičovského príspevku	0	35	0	0	0
Rodičovský príspevok pre tých rodičov, ktorých deti neprijmú do škôlky	0	22	114	0	0
Poskytovanie zdravotnej starostlivosti	0	35	0	0	0
Motivácia zvýšenia zamestnanosti v policajnom zbore	0	21	0	0	0
Novela školského zákona (právo na prijatie do škôlky a právo na špeciálne potreby)	0	0	116	116	50
Výkonnostné zmluvy VVŠ	0	0	47	20	20
Zvýšenie výdavkov na VaV	0	0	49	131	134
Spolu	-1963	4507	-903	789	-916

Zdroj: MF SR

Poznámka: V prípade opatrení súvisiacich s pandémiou COVID-19 ide o doznievanie vplyvov opatrení prijatých na začiatku pandémie. Keďže išlo o jednorazové opatrenia, najskôr v inkrementálnom vyjadrení navyšovali výdavky (zhoršovali saldo) a následne sa ich efekt postupne zmenšoval (zlepšoval sa vplyv na saldo)

Pozn. 2: (-) zlepšuje bilanciu VS, (+) zhoršuje bilanciu VS

Príloha 4 – Povinné tabuľky

Tabuľka 0a – Základné predpoklady

	2022	2023	2024
Krátkodobá úroková miera (ročný priemer) [1]	0,3	3,4	4,3
Dlhodobá úroková miera (ročný priemer) [2]	2,1	3,7	3,9
Výmenný kurz USD/EUR (priemer)	1,1	1,1	1,1
Nominálny efektívny výmenný kurz (% zmena)	0,6	0,9	-0,4
Rast svetového HDP bez EU			
Rast HDP EA	3,9	0,6	1,4
Rast HDP významných obch. partnerov	4,1	-0,5	1,9
Rast importov vo svete v stálych cenách bez EU			
Cena ropy (Brent, EUR/barel)	94,0	74,9	71,8

Zdroj: MF SR

[1] 3-mesačný Euribor

[2] 10-ročný vládny dlhopis SR

Tabuľka 0b – Hlavné predpoklady

	2022	2023	2024
1. Vonkajšie prostredie			
Cena ropy (€)	94,0	74,9	71,8
Nemecké dlhopisy – spready	0,9	1,2	1,3
2. Fiškálna politika			
Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté verejnej správy (% HDP)	-2,0	-6,2	-6,5
Hrubý dlh VS	57,8	57,1	60,0
3. Menová politika, finančný sektor			
Úrokové sadzby:			
Euribor 3M (priemer)	0,3	3,4	4,3
Vklady	0,1	0,6	0,9
Úvery			
Výnos 10-ročného štátneho dlhopisu SR (priemer)	2,1	3,7	3,9
Stav vkladov (mld. eur)	71,4	76,7	74,7
Stav úverov (mld. eur)			
NPL			
4. Demografické trendy			
Vývoj obyvateľstva v produktívnom veku (rast)	3633,5	3642,9	3623,6
Celkový index závislosti	50,8	51,8	52,6

Zdroj: MF SR

Tabuľka 1a – Makroekonomický prehľad

	ESA kód	2022 Skutočnosť	2022 miera rastu	2023 miera rastu	2024 miera rastu
1. Reálny HDP	B1*g	92408,3	1,7	1,3	1,3
z toho					
1.1 Predpokladaný vplyv agregovaných rozpočtových opatrení na hospodársky rast	-	-	-	-	-
2. Potenciálny HDP	-	92011,2	1,5	2,1	2,2
príspevky:					
- práca	-	-	0,0	0,0	0,0
- kapitál	-	-	0,7	0,7	1,2
- celková produktivita faktorov	-	-	0,9	0,9	1,0
3. Nominálny HDP	B1*g	109645,2	9,4	11,1	7,7
Zložky reálneho HDP					
3. Konečná spotreba domácností a NISD	P.3	53624,6	5,5	-1,9	0,9
4. Konečná spotreba verejnej správy	P.3	15933,4	-4,3	-2,4	-3,8

5. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51g	18984,6	5,9	8,4	3,1
6. Zmena stavu zásob a čisté nadobudnutie cenností (% HDP)	P.52 + P.53	2819,6	3,1	-1,4	0,2
7. Vývoz výrobkov a služieb	P.6	89969,6	2,3	-1,9	5,7
8. Dovoz výrobkov a služieb	P.7	88776,9	4,0	-7,3	7,0
Príspevky k reálnemu rastu HDP					
9. Domáci dopyt spolu	-	-	3,5	0,2	0,6
10. Zmena stavu zásob a čisté nadobudnutie cenností	P.52 + P.53	-	-0,1	-4,5	1,7
11. Saldo zahraničného obchodu s výrobkami a službami	B.11	-	-1,5	5,2	-0,9

Zdroj: MF SR

Tabuľka 1b – Cenový vývoj

	ESA kód	2022 Skutočnosť	2022 miera rastu	2023 miera rastu	2024 miera rastu
1. Deflátor HDP	-	118,7	7,6	9,6	6,4
2. Deflátor súkromnej spotreby	-	125,7	12,2	11,0	4,5
3. HICP [1]	-	125,1	12,1	11,0	4,8
4. Deflátor verejnej spotreby	-	141,9	11,5	13,4	8,6
5. Deflátor investícií	-	117,6	9,5	10,4	4,0
6. Deflátor exportu tovarov a služieb	-	120,7	14,6	7,5	3,9
7. Deflátor importu tovarov a služieb	-	129,5	19,3	9,3	2,1

Zdroj: MF SR

[1] Index v 2015 = 100

Tabuľka 1c – Ukazovatele trhu práce

	ESA kód	2022 Skutočnosť	2022 miera rastu	2023 miera rastu	2024 miera rastu
1. Počet zamestnaných (tis.) [1]	-	2 427,3	1,8	0,2	0,2
2. Počet odpracovaných hodín (mil.) [2]	-	3 937,2	4,3	1,2	0,5
3. Miera nezamestnanosti (%) [3]	-	6,1	6,1	5,8	5,7
4. Produktivita práce na osobu (eur) [4]	-	38 070,4	-0,1	1,1	1,0
5. Produktivita práce na hodinu (eur) [5]	-	23,5	-2,5	0,2	0,7
6. Odmeny zamestnancov (mil. eur)	D.1	46 704,6	7,7	9,3	8,6
7. Odmeny na zamestnanca (eur)	-	22 396,3	6,0	9,0	8,4

Zdroj: MF SR

[1] Celková zamestnanosť podľa národných účtov, domáci koncept

[2] Podľa definície národných účtov

[3] Harmonizovaná miera podľa Eurostatu (úrovne)

[4] Reálne HDP na zamestnanú osobu

[5] Reálne HDP na odpracovanú hodinu

Tabuľka 1d – Sektorová bilancia

	ESA kód	2022	2023	2024
1. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté od zvyšku sveta	B.9	-8,2	-5,4	-5,5
z toho:				
- Tovary a služby		-5,7	-1,5	-2,3
- Primárne príjmy a transfery		-1,7	-2,4	-2,0
- Kapitálový účet		-0,8	-1,4	-1,2
2. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté súkromného sektora	B.9	-6,1	0,8	1,0
3. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté verejnej správy	EDP B.9	-2,0	-6,2	-6,5
4. Štatistický rozdiel		0,0	0,0	0,0

Zdroj: MF SR

Tabuľka 2a – Vývoj rozpočtov verejnej správy

	ESA kód	2023 % HDP	2024 % HDP
Čisté pôžičky (EDP B.9) podsektorov verejnej správy			
1. Verejná správa	S.13	-6,2	-6,5
2. Ústredná štátna správa	S.1311	-6,4	-6,1
3. Regionálna štátna správa	S.1312		
4. Miestna štátna správa	S.1313	0,0	-0,4
5. Fondy sociálneho zabezpečenia	S.1314	0,2	0,0
6. Úrokové náklady	D.41	0,9	1,1
7. Primárne saldo VS		-5,3	-5,4
8. Jednorazové a dočasné efekty:		-1,4	-0,4
8.a. na príjmovej strane		0,4	0,1
8.b na výdavkovej strane		-1,7	-0,5
9. Reálny rast HDP (%)		1,3	1,3
10. Potenciálny rast HDP (%)		2,1	2,2
príspevky:			
- práca		0,0	0,0
- kapitál		0,7	1,2
- celková produktivita faktorov		0,9	1,0
11. Produkčná medzera (% potenciálneho HDP)		-0,3	-1,2
12. Cyklická zložka (% potenciálneho HDP)		-0,1	-0,3
13. Cyklicky upravené saldo (1-12) (% potenciálneho HDP)		-6,1	-6,2
14. Cyklicky upravené primárne saldo (13+6) (% potenciálneho HDP)		-5,2	-5,1
15. Štrukturálne saldo (13-8) (% potenciálneho HDP)		-4,7	-5,8

[1] TR-TE= B.9.

Zdroj: MF SR

[2] Primárne saldo je počítané ako saldo verejnej správy (B.9) plus (D.41, položka 6).

[3] Kladné znamienko predstavuje pozitívny vplyv jednorazového opatrenia na saldo VS

Tabuľka 2b – Vývoj dlhu verejnej správy (% HDP)

	ESA kód	2023	2024
1. Hrubý dlh		57,1	60,0
2. Zmena hrubého dlhu		-0,7	2,9
Príspevky k zmene hrubého dlhu			
3. Primárne saldo		5,3	5,5
4. Úrokové náklady	D.41	0,9	1,1
5. Zosúladenie dlhu a deficitu		-1,2	0,5
z toho:			
- Rozdiely medzi cash a akruálom		0,3	0,0
- Čistý nárast finančných aktív		-1,7	-0,4
z toho: príjmy z privatizácie		0,0	0,0
- Efekty zhodnotenia a iné		0,2	0,9
p.m. Implicitná úroková miera		1,7	2,0
Iné relevantné faktory			
6. Likvidné finančné aktíva		7,4	6,5
7. Čistý finančný dlh (1-6)		49,7	53,5
8. Splátky dlhu (existujúce dlhopisy) od konca predchádzajúceho roka		3,7	3,8
9. Podiel dlhu denominovaného v zahraničnej mene (% HDP)		0,6	0,4
10. Priemerná splatnosť*		9,0	8,9

Pozn.: * Splatnosť štátneho dlhu k 31.12.

Zdroj: MF SR

Tabuľka 2c – Podmienené záväzky (% HDP)

	2022	2023
Verejné záruky	11,7	-
z toho: spojené s EFSF a ESM	7,7	7,0
z toho: spojené s medzinárodnými inštitúciami	1,3	-
z toho: spojené s garanciami COVID-19	2,5	2,2
z toho: spojené s fin. inštitúciami s účasťou štátu	0,2	-

Zdroj: MF SR

Tabuľka 3 – Bilancia výdavkov a príjmov verejnej správy podľa scenára nezmenených politík (členenie podľa komponentov)

Verejná správa (S13)	ESA kód	2023 OS % HDP	2024 NPC % HDP
1. Celkové príjmy	TR	43,1	38,7
z toho			
1.1. Dane z produkcie a dovozu	D.2	12,1	11,4
1.2. Bežné dane z dôchodkov, majetku atď.	D.5	7,7	7,3
1.3. Dane z kapitálu	D.91	-	-
1.4. Príspevky na sociálne zabezpečenie	D.61	15,4	15,2
1.5. Dôchodky z majetku	D.4	0,5	0,4
1.6. Ostatné ¹		7,4	4,4
p.m.: Daňové zaťaženie (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		35,2	33,9
2. Celkové výdavky	TE	49,3	45,3
z toho			
2.1. Odmeny zamestnancov	D.1	10,4	10,6
2.2. Medzispotreba	P.2	7,7	6,3
2.3. Celkové sociálne transfery	D.62, D.632	19,7	19,8
z toho: dávky v nezamestnanosti		0,2	0,2
2.4. Úrokové náklady	D.41	0,9	1,1
2.5. Subvencie	D.3	2,5	0,9
2.6. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51g	5,4	3,4
2.7. Kapitálové transfery	D.9	0,5	0,6
2.8. Ostatné ²		2,3	2,6

[1] P.11+P.12+P.131+D.39r+D.7r+D.9r (okrem D.91r)

[2] D.29p + D.4p (okrem D.41p) +D.5p +D.7p +P.5M+NP+D.8

2023 = priebežný monitoring

Zdroj: MF SR

Tabuľka 4a – Bilancia cieľových výdavkov a príjmov verejnej správy

Verejná správa (S13)	ESA kód	2023 % HDP	2024 % HDP
1. Celkové príjmy	TR	43,1	38,7
z toho			
1.1. Dane z produkcie a dovozu	D.2	12,1	11,4
1.2. Bežné dane z dôchodkov, majetku atď.	D.5	7,7	7,3
1.3. Dane z kapitálu	D.91	-	-
1.4. Príspevky na sociálne zabezpečenie	D.61	15,4	15,2
1.5. Dôchodky z majetku	D.4	0,5	0,4
1.6. Ostatné ¹		7,4	4,4
p.m.: Daňové zaťaženie (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		35,2	33,9
2. Celkové výdavky	TE	49,3	45,3
z toho			
2.1. Odmeny zamestnancov	D.1	10,4	10,6
2.2. Medzispotreba	P.2	7,7	6,3
2.3. Celkové sociálne transfery	D.62, D.632	19,7	19,8
z toho: dávky v nezamestnanosti		0,2	0,2
2.4. Úrokové náklady	D.41	0,9	1,1
2.5. Subvencie	D.3	2,5	0,9
2.6. Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51g	5,4	3,4
2.7. Kapitálové transfery	D.9	0,5	0,6
2.8. Ostatné ²		2,3	2,6

[1] P.11+P.12+P.131+D.39r+D.7r+D.9r (okrem D.91r)

[2] D.29p + D.4p (okrem D.41p) +D.5p +D.7p +P.52+P.53+NP+D.8.

Pozn.: 2023 = priebežný monitoring

Zdroj: MF SR

Tabuľka 4b – Výdavky vylúčené z výdavkového agregátu

	2022 mil. eur	2022 % HDP	2023 % HDP	2024 % HDP
1. Výdavky na programy EÚ plne kryté príjmami z fondov EÚ	1 218	1,1	3,1	0,2
1.a. z toho investície plne kryté z príjmami z fondov EÚ	679	0,6	1,6	0,0
2. Výdavky na dávky v nezamestnanosti nesúvisiace s opatreniami vlády (cyklická zložka)	16,2	0,02	0,02	0,02
3. Zmena príjmov z titulu opatrení (vplyv diskrečných príjmových opatrení)	254	0,2	0,0	-0,3
4. Automatická zmena príjmov z dôvodu uplatňovania legislatívy	0	0	0	0

Zdroj: MF SR

Tabuľka 4c.i) – Celkové verejné výdavky na vzdelávanie, zdravotníctvo a zamestnanosť

	2023		2024	
	% HDP	% CV	% HDP	% CV
Vzdelávanie	4,6	9,2	4,3	9,5
Zdravotníctvo	6,8	13,8	6,6	14,6
Zamestnanosť	0,1	0,1	0,0	0,1

Pozn.: CV - Celkové výdavky verejnej správy.

Zdroj: MF SR

Tabuľka 4.c.ii) – Výdavky verejnej správy podľa klasifikácie COFOG

Funkcie	COFOG kód	2023		2024	
		% HDP	% CV	% HDP	% CV
1. Všeobecné verejné služby	1	5,8	11,8	5,8	12,9
2. Obrana	2	1,5	3,0	2,1	4,6
3. Verejný poriadok a bezpečnosť	3	2,4	4,9	2,2	5,0
4. Ekonomická oblasť	4	8,8	17,9	4,7	10,3
5. Ochrana životného prostredia	5	1,0	2,0	0,8	1,8
6. Bývanie a občianska vybavenosť	6	0,6	1,3	0,7	1,4
7. Zdravotníctvo	7	6,8	13,8	6,6	14,6
8. Rekreačia, kultúra a náboženstvo	8	1,1	2,2	1,0	2,3
9. Vzdelávanie	9	4,6	9,2	4,3	9,5
10. Sociálne zabezpečenie	10	16,7	33,8	17,0	37,5
Celkové výdavky	TE	49,3	100,0	45,3	100,0

Pozn.: Metodika zaznamenávania výdavkov podľa funkčnej klasifikácie sa môže medzi jednotlivými krajinami líšiť. Toto môže spôsobiť, že v rámci rovnakej položky vystupujú v rôznych krajinách odlišné dáta (napr. zdaňované a nezdaňované dôchodky). Klasifikácia COFOG tiež nezohľadňuje výdavky realizované cez daňový systém (napr. daňové bonusy). CV – Celkové výdavky verejnej správy.

Zdroj: MF SR

Tabuľka 9.a) – Príjmy z RRF grantov a ich alokácia

	ESA	2021 (%HDP)	2022 (% HDP)	2023 (% HDP)	2024 (% HDP)	2025 (% HDP)	2026 (% HDP)
Príjmy z RFF grantov							
1. RRF granty zahrnuté v projekciách		0,0	0,0	1,1	1,0	0,8	0,4
2. Vyplatené RRF granty z EÚ		0,8	1,0	1,2	1,1	0,7	0,2
Výdavky financované RRF grantami							
3. Celkové bežné výdavky		0,0	0,0	0,3	0,3	0,2	0,1
Z toho:							
- Odmeny zamestnancov	D.1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Medzispotreba	P.2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
- Sociálne dávky	D.62+D.632			0,0	0,0	0,0	0,0
- Úrokové náklady	D.41						
- Dotácie	D.3			0,1	0,2	0,1	0,1
- Bežné transfery	D.7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Celkové kapitálové výdavky		0,0	0,0	0,8	0,7	0,6	0,3
z toho:							
- Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51g			0,7	0,4	0,4	0,2
- Kapitálové transfery	D.9			0,1	0,3	0,2	0,1
Iné výdavky financované z grantu							
5. Zníženie daňových príjmov							
6. Iné výdavky s vplyvom na príjmy							
7. Finančné transakcie							

Zdroj: MF SR